

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedy Mgr. Marka Bedřicha, soudce Mgr. Marka Zimy a soudkyně JUDr. Jitky Hroudové ve věci

žalobce: **nezl. K. K.**, nar. X
zastoupen zákonným zástupcem Mgr. K. K.
oba bytem X

proti
žalovanému: **Magistrát hlavního města Prahy**
sídlem Mariánské náměstí 2/2, 110 01 Praha 1

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného z 17. 7. 2024, čj. MHMP 1221142/2024, sp. zn. S-MHMP 1069012/2024

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žalovanému se nepřiznává náhrada nákladů řízení.

Odůvodnění:

1. Vymezení věci

1. Žalobce nebyl přijat na Gymnázium Nad Štolou (příspěvková organizace Gymnázium, Praha 7, Nad Štolou 1), neboť neuspěl v testu z českého jazyka a literatury. Proti rozhodnutí gymnázia se odvolal, ale žalovaný jeho odvolání zamítl a rozhodnutí gymnázia potvrdil. Žalobce se proto obrátil na soud.

Shodu s prvopisem potvrzuje X.

2. Jádrem sporu je vyhodnocení odpovědi na otevřenou otázku č. 13.1 z prvního termínu didaktického testu. Žalobce měl za úkol určit skladební dvojici, což učinil, ale namísto správného zápisu slova „materiály“ do záznamového archu uvedl „materály“. Za tuto odpověď nezískal žádný bod.

2. Obsah žaloby

3. Žalobce považuje napadené rozhodnutí za nezákonné, neboť je, stejně jako prvostupňové rozhodnutí, založeno na věcně nesprávném hodnocení testových otázek a úloh. Žalovaný řádně nepřezkoumal správnost a vhodnost zadání předmětné testové otázky (případně i dalších), a tím ani neposoudil jejich souladnost s požadavky zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (dále jen „školský zákon“). Takové jednání je v rozporu se zásadami činnosti správních orgánů a zásadou veřejného zájmu.
4. Žalobce uvádí, že ze Specifikace požadavků pro jednotnou zkoušku plyne, že v didaktickém testu je kladen důraz především na ověřování čtenářské gramotnosti a s ní souvisejících dovedností. Otázka č. 13 testuje žákovy znalosti větné skladby, nikoli pravidel pravopisu. U úloh testujících jiné než pravopisné znalosti a dovednosti žáků je požadavek pravopisně precizního zápisu přepjatým formalismem, který je neslučitelný s moderním školstvím, neb trestat děti ve věku zhruba 15 let za takto nepodstatná pochybení zjevně způsobená nepozorností v důsledku časového tlaku, je naprosto neúčelné a nepřiměřeně pedantské. V případě žalobce jde zjevně o chybu ryze písarskou, kterých se v životě nevyvarují ani nejlepší, o čemž svědčí i možnost opravy písarských chyb podle § 18 odst. 5 zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu.
5. Požadavek pravopisně správného zápisu v úlohách, jejichž primárním účelem není testování pravopisu, lze pochopit tam, kde je úkolem žáka změnit tvar daného slova (typicky jej vyskloňovat) oproti zadání, což však nebyl případ úlohy č. 13 a písarsky správný zápis žákem tak nemá přidanou hodnotu. Správní orgány vůbec nezkontrolovaly, zda je tento požadavek oprávněný, přiměřený a zákonný.
6. Absurditu požadavku umocňuje, že neexistuje v jiných úlohách, kde má uchazeč vypsát z textu slova v nezměněné formě, např. úlohy č. 7 a 24, kde se zadání ani klíč správných řešení o pravopisně správném tvaru slov vůbec nezmiňuje, neboť jejich účelem je ověření zcela jiných znalostí. Proto je v případě otázky č. 13 požadavek na precizní zápis slov nedůvodný a v kontextu srovnatelných úloh, v nichž absentuje, je navíc zcela nepřijatelný. Při takové nekonzistenci zadání má štěstí žák, který odpoví s písarskou chybou v úloze 7 a 24 a nikoli v úloze 13.
7. S ohledem na výše uvedené nepovažuje žalobce za pravdivé, že by všichni byli hodnoceni podle shodných kritérií, jelikož ta byla odlišná napříč úlohami. Pravda není ani to, že by získání jednoho bodu nic nezměnil. Pokud by totiž byly úlohy č. 7, 13 a 24 hodnoceny na základě stejných, a tedy spravedlivých kritérií stran pravopisného zápisu odpovědí, mohlo by být zcela nepochybně bodové hodnocení diametrálně odlišné. Také ostatní uchazeči by v důsledku tohoto mohli získat nebo naopak ztratit až 2 body. Rozdílným hodnocením tří typově stejných úloh došlo k porušení zásady rovnosti. V případě, že nebude již možné opětovně stanovit pořadí, je na místě, aby byl žalobce ke studiu přijat.
8. Žalobce navrhl, aby soud napadené rozhodnutí zrušil a vrátil věc žalovanému k dalšímu řízení.

3. Vyjádření žalovaného

9. Žalovaný navrhl zamítnutí žaloby jako nedůvodné. Na úvod shrnul, že jednotné přijímací zkoušky zadává, zpracovává a hodnotí CERMAT a škola sama nemůže provádět změny hodnocení, jelikož toto oprávnění má opět pouze CERMAT (§ 60g odst. 4 školského zákona).
10. Žalobce byl dopředu seznámen se způsobem hodnocení, který zdůrazňuje nutnost nejen správně najít, ale též precizně přepsat. Pravopisně nesprávné vypsání základní skladební dvojice není správnou odpovědí a jako takové má být hodnoceno, což se stalo. V dané úloze tento požadavek byl. Žalobcovo právo na vzdělávání nebylo porušeno rozhodnutím o nepřijetí ke vzdělávání na střední škole, neboť se již nejedná o garantované právo plnit povinnou školní docházku.
11. Zadání úlohy bylo zřetelné a jednoznačné, hodnocení CERMAT bylo logické a objektivní. Před zpřístupněním výsledků středním školám prochází zadání odbornou kontrolou validační komise CERMAT a následně nezávislé odborné komise. V rámci expertního posouzení tyto komise konstatovaly, že všechny testy i jednotlivé úlohy odpovídají obsahu i formě Rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání, jsou formulačně i konstrukčně v pořádku a svou náročností odpovídají požadavkům kladeným na uchazeče podle školského zákona. Žalovaný se nedomnívá, že by byla úloha nekonzistentní, či v rozporu se svým účelem. Žalovaný úlohu zaslal k vyjádření CERMAT, který věc přezkoumal a nedošel k odlišnému hodnocení.
12. Pochybení zjevně způsobené nepozorností je stále chybou, na což ostatně upozorňuje zadání u úlohy. Žalobce sám zmiňuje, že hodnocena je především čtenářská gramotnost a s ní související dovednosti. Nesprávné přepsání výsledku do toho patří. Slovník spisovné češtiny slovo „materály“ nezná, nejedná se o pravopisný zápis, a rozhodnutí je tak zákonné.
13. V samotném zadání (poslední věta, str. 1) je uvedeno: „*Za chybu se považuje jak jakákoli nesprávná, tak chybějící správná dílčí odpověď*“, kdy hodnocení se sníží o započítané chyby. V tomto případě se žalovaný domnívá, že slovo „materály“ lze pod nesprávnou odpověď/chybu podřadit. Uznání napsání jakéhokoliv slova, které by bylo alespoň rámcově podobné hledanému slovu v daných úlohách, by vedlo k nutnosti přezkumu všech rozhodnutí o nepřijetí, jakož i rozhodnutí o přijetí, napříč celou republikou. I pokud by úloha byla hodnocena špatně, pak tento postup by byl aplikován shodně na všechny účastníky řízení, nedošlo by tedy k porušení zásady rovnosti.

4. Obsah správního spisu

14. Soud ze správního spisu zjistil následující podstatné skutečnosti.
15. Součástí *Pozvánky ke konání jednotných testů v rámci jednotné přijímací zkoušky* byly základní informace k jednotným testům i doporučení k didaktickému testu. V nich byli uchazeči mj. upozorněni na to, že odpovědi v záznamovém archu zapsané nesprávnou formou jsou neplatné a že u otevřených úloh platí, že za chybu se považuje i nesprávná či chybějící správná dílčí odpověď.
16. *Testový sešit Didaktického testu Český jazyk a literatura 9* na první straně obsahuje základní informace k zadání zkoušky a pravidla správného zápisu odpovědí. V pokynech

k otevřeným úlohám je mj. uvedeno, že za chybu se považuje jakákoli nesprávná, tak chybějící správná dílčí odpověď.

17. Zadání otevřené otázky č. 13.1 Didaktického testu Český jazyk a literatura 9 zní:

Vypište z každé z následujících vět (13.1 a 13.2) základní skladební dvojici.

(Základní skladební dvojice musí být zapsány pravopisně správně.)

13.1 Pro žáky nastupující v září do prvního ročníku budou ve spolupráci s maturanty vytvořeny speciální informační materiály.

18. Z Výpisu výsledků didaktických testů jednotné přijímací zkoušky do oborů vzdělání s maturitní zkouškou vyplývá, že žalobce získal 40/50 bodů v didaktickém testu Český jazyk a literatura 9 s kódem C9PAD24C0T01. V záznamovém archu žalobce do odpovědního pole otázky č. 13.1 uvozeného slovy „podmět:“ zapsal „materiály“ a do pole „přísudek:“ „budou vytvořeny“, za což získal 0/1 bodů.
19. Ze zveřejněného Seznamu uchazečů o studium na gymnáziu vyplývá, že poslední přijatý získal celkově 89 bodů. Žalobce získal bodů 87 a ke studiu nebyl přijat z kapacitních důvodů, stejně jako pět uchazečů před ním.
20. Žalobce dne 19. 5. 2024 se proti výsledkům přijímacího řízení odvolal. Uvedl, že hodnocení Centra pro zjišťování výsledků vzdělávání (dále jen „CERMAT“) nepovažuje za správné a stržení bodu za opodstatněné. Jako odvolací důvod uvedl, že pokud je v zadání uvedeno „Vypište z každé z následujících vět základní skladební dvojici“, nemůže být za chybu považováno, že v přepisu správné odpovědi je nedopatřením vynecháno jedno písmeno uprostřed slova. Z přepisu textu je naprosto zřejmé, že v textu byla správně nalezena základní skladební dvojice.
21. Napadeným rozhodnutím žalovaný odvolání zamítl a potvrdil rozhodnutí gymnázia. V odůvodnění napadeného rozhodnutí uvedl, že požádal o vyjádření CERMAT, který uvedl, že správným řešením je podmět „materiály“ a přísudek „budou vytvořeny“. Přezkoumal, že v záznamovém archu žalobce je uveden podmět „materiály“ (tzn. neexistující slovo) a přísudek „budou vytvořeny“, za což bylo v souladu s pokyny k hodnocení přiděleno 0 bodů. V testovém zadání je u úlohy 13 uveden pokyn, že dvojice musí být napsány pravopisně správně. S tímto hodnocením se žalovaný ztotožnil a uvedl, že všichni uchazeči byli hodnoceni stejným způsobem podle shodných kritérií, naopak uznáním žalobcovy odpovědi by došlo k porušení rovných podmínek. Nad rámec žalovaný uvedl, že by žalobce v případě navýšení bodového zisku o požadovaný 1 bod nezískal počet bodů potřebných pro úspěch v přijímacím řízení.

5. Posouzení věci soudem

22. Žalobce je v řízení zastoupen svým zákonným zástupcem [§ 35 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“)]. Ač je žalobce nezletilý, nevyžadoval soud k podání žaloby souhlas opatrovníckého soudu (§ 898 odst. 1 zákona č. 89/2012 Sb., občanského zákoníku). Jak totiž vysvětlil Nejvyšší správní soud (dále jen „NSS“), není tento souhlas ve správním soudnictví zpravidla potřeba, neboť v případě neúspěchu nehrozí nezletilému žádný zásadní zásah do majetkové sféry (viz rozsudek z 22. 7. 2021, čj. 10 As 123/2021-41, bod 9 a násl.). V nyní posuzovaném případě soud neshledal, že by žalobci vedení soudního sporu mohlo jakkoliv podstatně zasáhnout do jeho práv a povinností, proto schválení nevyžadoval.

Shodu s prvopisem potvrzuje X.

23. Ve věci samé rozhodl soud bez nařízení jednání, s čímž žalobce souhlasil konkludentně a žalovaný výslovně (§ 51 odst. 1 s. ř. s.).
24. Soud přezkoumal napadené rozhodnutí v rozsahu uplatněných žalobních bodů (§ 75 odst. 2 věta první s. ř. s.), jakož i z pohledu vad, k nimž je povinen přihlížet z úřední povinnosti. Vycházel přitom ze skutkového i právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu (§ 75 odst. 1 s. ř. s.).
25. Žalobu podala včas osoba k tomu oprávněná.
26. Žaloba není důvodná.
27. Žalobce napadá rozhodnutí o nepřijetí ke vzdělávání na gymnáziu, přičemž se domáhá přezkumu úlohy didaktického testu. Správní soudy dovodily, že v řízení o žalobě proti rozhodnutí o nepřijetí uchazeče ke vzdělávání na střední škole, je soud povinen přezkoumat napadené rozhodnutí i z hlediska věcné správnosti hodnocení testových otázek a úloh (viz rozsudek Krajského soudu v Brně z 15. 11. 2023, čj. 30 A 83/2022-51, či rozsudek zdejšího soudu z 5. 12. 2024, čj. 18 A 61/2024-32).
28. Soudy vyšly z judikatury NSS, který se přezkumem písemných didaktických testů zabýval v rámci přezkumu výsledků maturitní zkoušky (viz usnesení rozšířeného senátu NSS z 19. 8. 2014, čj. 6 As 68/2012-47, č. 3104/2014 Sb. NSS, rozsudky NSS z 19. 6. 2023, čj. 5 As 196/2022-26, nebo z 2. 3. 2023, čj. 6 As 4/2022-29). Úvahy rozšířeného senátu lze tedy obdobně vztáhnout i na vyhodnocení odpovědí v rámci didaktického testu, jenž je součástí přijímacích zkoušek.
29. Předmětem sporu není správná odpověď na otázkou samotnou. Sporné je, zda lze žalobcovu odpověď, respektive její zápis, hodnotit jako správnou a zda byl požadavek na pravopisně korektní zápis odpovědi důvodný.
30. Žalobce uvádí, že zadání i vyhodnocení otázky č. 13, resp. 13.1 bylo nelogické, protože otázka testuje znalosti větné skladby. K tomu soud uvádí, že zadání otázky znělo „*Vypište z každé z následujících vět (13.1 a 13.2) základní skladební dvojici. (Základní skladební dvojice musí být zapsány pravopisně správně.)*“. Jedná se o jasné zadání, z něhož vyplývají dvě kritéria, která jsou zohledňována při hodnocení řešení, a to správné určení skladební dvojice a pravopisná správnost zapsaného výsledku.
31. Podmínka pravopisně správného zápisu odpovědí není v didaktickém testu z Českého jazyka a literatury nijak nelogická, nesmyslná nebo snad nepřiměřená. Úloha nesměruje pouze k ověření znalosti větné skladby, ale bezpochyby směřuje i do znalostí pravopisu, protože to přímo v zadání CERMAT stanovil. Jedině CERMAT totiž může podle § 60g odst. 4 školského zákona připravovat zadání i hodnocení. Nelze se tak ztotožnit s žalobcovou námitkou ohledně výkladu testovaných znalostí a či zpochybňování primárního účelu otázky.
32. Rozšířený senát v usnesení čj. 6 As 68/2012-47 konstatoval, že při volbě zkušebních otázek a úloh a při jejich hodnocení je nutné ponechat určitou míru autonomie zpracovatele testu (bod 46 usnesená). To lze podle názoru soudu vztáhnout i na nyní řešenou otázku hodnotících kritérií. Hodnotící kritéria nijak nevybočují z mezí znalostí žáků devátých tříd nebo požadavků, které na ně lze klást. Soudu nepřísluší, aby hodnotil vhodnost či přístnost zvoleného zadání, pouze jeho zákonnost a zákonnost postupu správních orgánů. Jak uzavřel rozšířený senát v bodu 47 citovaného usnesení, soudy mohou přezkoumávat

zkoušky „i z hlediska namítaných věcných nesprávností, i přesto jsou v této specifické oblasti obzvláště povinny respektovat obecnou zásadu o zdrženlivosti a sebeomezení“.

33. Soud nemůže dát za pravdu žalobci ani ohledně jeho spekulace nad hodnocením otázek č. 7 a 24. Pokud by totiž uchazeč uvedl požadovaná slova s písařskou chybou, nebylo by to taktéž v souladu se zadáním, které zní: *„Za chybu je považováno jak neuvedení hledaného slova, tak zapsání jakéhokoliv slova, které neodpovídá zadání“*. Zapsání slova s jakoukoliv chybou by tomuto požadavku dle názoru soudu nedostalo, to ale soud uvádí nad rámec nyní řešeného sporu, jelikož tato otázka není předmětem řízení. Žalobce navíc ve své námitce, že snad mělo dojít k odlišnému hodnocení jednotlivých uchazečů, neuvádí nic konkrétního.
34. Soud nerozumí žalobcově námitce ohledně změny hodnocení, která by mohla u ostatních uchazečů zapříčinit ztrátu bodů, čímž by se mohl žalobce dostat mezi úspěšné uchazeče. Pokud by totiž došlo k rezignaci na hodnotící kritérium pravopisně správného zápisu, museli by naopak ostatní uchazeči body pouze získat, tj. i uchazeči, kteří sice v této otázce chybovali, ale umístili se bodově před žalobcem. Tato žalobcova úvaha je tudíž zcela nesprávná.
35. K žalobcově obecné námitce, že rozdílným hodnocením tří typově stejných úloh došlo k porušení zásady rovnosti, resp. rovného přístupu ke vzdělávání, která je vyjádřena v § 2 odst. 1 písm. a) školského zákona, soud taktéž obecně uvádí, že tím žalobcovo právo porušeno nebylo. Pokud byli všichni hodnoceni podle stejných kritérií, byť v očích žalobce nesprávných, nejde o porušení zásady rovnosti.
36. Pokud žalobce namítá porušení zásady rovného přístupu *ke vzdělávání bez jakékoli diskriminace z důvodu rasy, barvy pleti, pohlaví, jazyka, víry a náboženství, národnosti, etnického nebo sociálního původu, majetku, rodu a zdravotního stavu nebo jiného postavení občana* [viz § 2 odst. 1 písm. a) školského zákona], není soudu zřejmé, čím měla být tato zásada porušena. Žalobce netvrdil ani neprokázal, že by např. splňoval podmínky pro zařazení mezi žáky se specifickými zdravotními potřebami a vyžadoval by navýšení časového limitu o určité procento či jiná podpůrná opatření, aby se mohl v emočně vypjatých situacích vyvarovat nepozornosti či že mu bylo znemožněno jinak se účastnit přijímacího řízení.
37. Soud uvádí, že požadavek na rovné zacházení vůči žalobci a jeho přístupu ke vzdělávání byl ze strany žalovaného naplněn stanovením jednotných kritérií a pravidly přijímacího řízení, se kterými byl žalobce řádně seznámen, a následným správným vyhodnocením jejich splnění. Jednoznačným porušením práva na rovné zacházení jak ve vztahu k žalobci, tak ve vztahu k ostatním uchazečům, kteří se podrobili témuž přijímacímu řízení a stejně jako on v něm neuspěli, by naopak bylo pozitivní rozhodnutí gymnázia o přijetí žalobce ke studiu bez ohledu na to, že nevyhověl předem stanoveným kritériím pro přijetí.

6. Závěr a náklady řízení

38. Soud z uvedených důvodů neshledal žalobu důvodnou, a proto ji podle § 78 odst. 7 s. ř. s. zamítl.
39. O nákladech řízení rozhodl soud výrokem II. podle § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalovaná byla ve věci plně úspěšná, avšak nevznikly jí žádné náklady řízení nad rámec běžného výkonu úřední činnosti.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Praha 27. ledna 2025

Mgr. Marek Bedřich v. r.
předseda senátu